

PODOABELE TAMAREI

DE 13 ANI, MAGAZINUL TAMARA ESTE UN MIC SECRET BINE-PĂSTRAT AL BUCUREȘTIULUI. CU AER DE PRĂVĂLIE INTERBELICĂ ȘI BIJUTERII HANDMADE, SPUNE ISTORIA ARTIZANILOR DE ODINIOARĂ PRIN POVEȘTILE CELOR DOI PROPRIETARI CARE S-AU NĂSCUT - ȘI S-AU CUNOSCUȚ - ÎN LUMEA BIJUTERIILOR.

DE DIANA-FLORINA COSMIN, FOTOGRAFII DE MIHAI BARBU / PHOTOLIU

Chiar dinainte să-i întâlnesc, aș fi putut pune pariu – doar cunoscând câteva minime date biografice - că în casa lui Yossef Naor (62 de ani) și a Mihaielei Pop (50 de ani), bancurile care fac haz de diverse regiuni ale țării au mare căutare și că nimeni nu le pune vreodată la suflet, ba chiar dimpotrivă. Nici nu s-ar putea altfel, având în vedere că Mihaela este ardeleană din Arad, Yossef este născut și crescut în Israel, dar la origine jumătate moldovean și jumătate oltean din Caracal, iar amândoi trăiesc de aproape un deceniu în București. „Suntem o combinație letală“, râde Mihaela. Un fel de mix între acid și alcalin, în care polii s-au inversat grație conviețuirii din ultimii nouă ani: deși ea este ardeleanca din cuplu, Mihaela are ceva din franchețea și dinamismul moldovenesc, în timp ce Yossef vorbește cu un calm de ardelean veritabil.

S-au cunoscut la un târg de bijuterii din Timișoara, iar după ce au discutat timp de câteva ore, Mihaela și-a făcut drum la București săptămâna următoare pentru ca Yossi să-i evalueze un inel. „Nici până în ziua de azi nu mi l-a evaluat“, ține să adauge, mimând supărarea în înveliș de zâmbet. „Încă aștept“.

Se întâmpla în septembrie 2004, momentul în care au și decis să rămână împreună, atât în viața personală cât și în businessul binecunoscut (și adesea tăinuit) de ani buni de mai toate iubitoarele de bijuterii: micul magazin bucureștean Tamara, cu creații cu aspect vintage și patinat, ce par ieșite din mâna bijutierilor interbelici, dar care sunt produse, de fapt, de o mână de designeri talentați din Israel. Unul dintre aceștia fiind însuși Yossef.

Până să-l cunoască pe Yossef, pentru Mihaela, inginer metalurgist de profesie, lucrul de mână fusese doar un hobby care-i alimenta veniturile, mai ales în perioada de dinainte de Revoluție („Se plăteau bani frumoși pentru goblenuri, dantelă, macrameuri și tot ceea ce eu știam să fac foarte ușor și cu plăcere“). Yossef, în schimb, își făcuse din arta bijuteriilor o carieră întinsă pe

patru decenii. „Am crescut lângă masa de lucru a tatei, meșterind diverse lucruri“, își amintește el, într-o română impecabilă, deși prima sa călătorie în România a fost abia la 53 de ani, „iar după armată, la 21 de ani, m-am așezat la propria mea masă de lucru“.

Pentru că învățase arta turnătoriei de la un alt român bijutier în Israel și studiasă gemologie și management industrial, i-a fost ușor să se angajeze, în 1990, ca director la una dintre primele fabrici de bijuterii din Israel. „Cunoșteam toate fațetele meseriei, de la matrițe până la metodele de curățare“, rememorează el acum.

Cea dintâi fabrică pe care a condus-o timp de cinci ani era prima din lume care folosea metoda electroforming, o tehnologie complexă care permite realizarea de bijuterii din aur extrem de voluminoase, dar ușoare ca un fulg. În linii mari: se face o bijuterie dintr-un metal moale, se galvanizează cu aur, apoi se scoate miezul, obținând o piesă din aur cu volum mare, dar goală pe dinăuntru și, în consecință, extrem de ușoară. „Cerceii sunt cel mai bun exemplu“, explică Yossef, „pentru că nu poți să îi faci și mari și din aur masiv, ar atârna mult prea greu“.

La nivelul anilor '90, electroformingul era o metodă nouă, pentru care nu existau nici știința și nici instrumentele potrivite. Yossef le-a dezvoltat în timp, la fabrica lui care a născut, treptat, o mică industrie. Când a părăsit-o pentru un alt business, a lăsat în urmă 110 oameni, față de numai 17 cât găsise în 1990. „Erau vremuri frumoase pentru industria bijuteriilor“, își amintește el acum, cu nostalgie. Cea de-a doua fabrică pe care a condus-o a fost tot un loc al premierelor, de această dată în sfera lanțurilor foarte subțiri din fire de aur, suficient de moi și de elastice pentru a fi răsucite împreună, formând un lanț mai gros pe care se puteau strecura pandantive. „Acum este unul dintre cele mai populare modele“, explică Yossef, „dar pe atunci eram primii“. Popularitatea „lanțului din lanțuri“ a fost enormă încă de la început, iar clienții așteptau chiar și șase luni să-și primească

marfa comandată. Alte vremuri frumoase și mai ales profitabile pentru bijutieri. După trei ani în „lanțuri de aur“, Yossi a făcut un viraj, lucrând încă trei ani pentru o firmă de logistică tip pack & move. O pauză pentru bijutierul Yossef și o ambiție personală a managerului din el care voia să-și demonstreze că „dacă știi să conduci, poți conduce orice companie, oriunde“.

In 2004, la 53 de ani, Yossef a luat decizia de a veni în România pentru prima oară. Din curiozitate, dar și urmând, cu întârziere, îndemnul colegilor de breaslă care se întorseseră în țară la începutul anilor '90 și încercaseră să-l ia cu ei. „Aveam copii mici, conduceam o fabrică în Israel, m-am gândit că nu pot să las totul și să vin“, își amintește Yossef, „deși atunci era o perioadă bună să începi o afacere în România“. S-a întors zece ani mai târziu, ca turist, iar primul contact cu Bucureștiul a fost straniu și emoționant.

„M-am simțit de parcă m-am întors acasă“, zâmbește el. Dacă îi păruse încă de la prima vedere genul de om care poartă mereu deasupra capului o fâșie de cer senin, poveștile Bucureștiului trăit de el mi-au confirmat impresia. Seninătatea este, aș băga mâna-n foc, un dar moștenit de la părinți: deși au plecat din România de nevoie, fiind deportați în Transnistria, i-au povestit micului Yossef numai lucruri frumoase despre țara lor natală. Atât de frumoase încât în primele sale săptămâni în București Yossef nu a făcut altceva decât să meargă pe urma poveștilor lor: a micului atelier de pe Ion Câmpineanu, unde tatăl său fusese ucenic într-o încăpăre micuță de la subsol, a primului atelier deschis de acesta pe Bulevardul Carol, a cartierelor în care locuiseră pentru prima oară părinții lui și a clădirilor din „Micul Paris“ care îi fuseseră descrise în copilărie.

„Am simțit că trăiesc tot ceea ce povestea tata“, își amintește el, vizibil emoționat. Tot atunci a făcut turul magazinelor de bijuterii, pentru a vedea ce lipsește pieței și, după ce a pregătit o colecție în Israel, s-a întors să-și prezinte marfa. Unul dintre primii clienți a fost magazinul Tamara, fondat în 2000 de doi evrei care, la sosirea lui Yossef, tocmai se pregăteau să se reîntoarcă în Israel.

„Când au plecat, am preluat eu integral afacerea“, rememorează el. Împreună cu Mihaela, Yossef a adus în micul magazin mai multe linii de bijuterii din Israel și a dezvoltat de la zero o gamă proprie, MY Tamara („MY“ vine de la „Mihaela“ și „Yossef“). Remarcabil pentru

piața noastră relativ capricioasă, Tamara rezistă de 13 ani fără vreo altă publicitate decât cea „din vorbă-n vorbă“ printre clienți și printre vedetele care au apărut de-a lungul vremii cu creații cumpărate din magazin. Bijuteriile de la Tamara te duc, inevitabil, cu gândul la epoca micilor bijutieri interbelici, iar principiile după care Mihaela și Yossef își conduc afacerea au de-a face tot cu Bucureștiul de altă-dată, unde bijutierul oferea mai mult decât un obiect: făcea ajustări, dădea sugestii și repara mici imperfecțiuni (la Yossef sunt primiți cu brațele deschise chiar și clienți care au cumpărat tocmai din Tokyo sau Los Angeles piese aparținând brandurilor din magazin).

„Nu căutăm doar vânzarea, știm că un client se întoarce când ține minte că a fost tratat cu răbdare și înțelegere“, explică el. Și, cu tot dictonul, „clientul nostru, stăpânul nostru“, se cuvine ca bijutierul să facă - tot ca pe vremuri - și un strop de educație. „Indiferent ce se poartă, noi nu vom schimba niciodată profilul acestui magazin, de care amândoi am fost îndrăgostiți dinainte să fie al nostru“, punctează Mihaela. „Ne vom încăpățâna să le arătăm oamenilor că se poate și altfel“. Și se poate: magazinul are câteva sute de clienți lunar, iar din 2000 încoace s-au strâns câteva zeci de mii. Cel mai căutat obiect sunt cerceii, iar cea mai cerută linie rămâne cea a creatoarei israeliene „Michal Negrin“.

Încăpățânarea lor optimistă și senină de a-și păstra colțul de poveste este și unul dintre motivele pentru care Yossef și Mihaela găsesc lucruri bune de spus despre orice și, deși în criză nu au trăit vremuri tocmai ușoare cu mica lor afacere, nu lasă loc de pesimism. „Tamara“ are o clientelă constantă, iar ei au imunitatea pe care și-o dă numai o vocație împlinită: Mihaela își trăiește pasiunea nou-descoperită pentru bijuterii, ca designer MY Tamara, iar Yossef trăiește în orașul din amintirile părinților lui, făcând meseria pe care și-a dorit-o de copil. Ce poate fi mai predestinat de-atât? „Există un proverb pe care l-am luat drept motto demult“, râde Yossef, în timp ce se plimbă printre vitrinele Tamarei, aranjând casele cu bijuterii. „Cine face ce-i place cu adevărat nu ajunge să lucreze nicio zi din viață“. **F**

MULTE DINTRE
BIJUTERIILE
DIN MAGAZIN
AU ASPECT
VINTAGE, GRAȚIE
TEHNICILOR DE
PATINARE.

CITIIȚI MAI MULTE
DESPRE MEȘTEȘUGUL
BIJUTERIILOR PE

Forbes
ro

ÎN CEI 13 ANI DE EXISTENȚĂ, „TAMARA” A ADUNAT CÂTEVA ZECI DE MII DE CLIENȚI.

ÎNTR-O SINGURĂ LUNĂ, CÂTEVA SUTE DE CLIENȚI TREC PRAGUL MAGAZINULUI „TAMARA”

CEA MAI BINE-VÂNDUTĂ LINIE DE BIJUTERII ESTE CEA SEMNATĂ DE MICHAL NEGRIN, ÎN SPECIAL CERCEII.

COLECȚIA PROPRIE, MY TAMARA, O ARE CA DESIGNER AL BIJUTERIILOR PE MIHAELA POP.

BIJUTERIILE DIN MAGAZINUL TAMARA SUNT CREATE HANDMADE ÎN ISRAEL

